

PRO LEZEN

Een motiverende leesomgeving
21 april 2022

1

Inhoud

1. **Inleiding: Een motiverende leesomgeving als onderdeel van je leesbeleid**
2. Toegankelijke en zichtbare leesplekken
3. Leerlingen en ouders betrekken
4. Tijd voor leesmotivatie en leesplezier
5. Een breed en gevarieerd leesaanbod

© Simon Bequoye - PRO Lezen

2

Kennismaking

Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

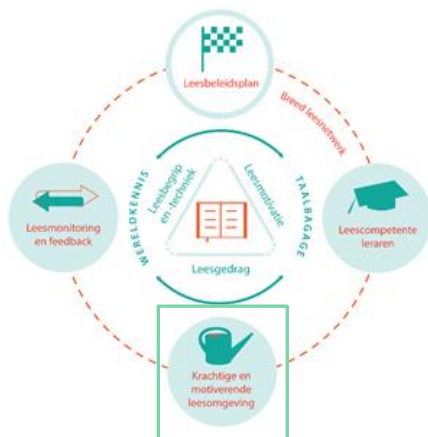

iedereenleest.

3

Leesbeleid: motiverende leesomgeving

Hebbrecht & Vansteelandt, 200, 2021

© Simon Bequoye - PRO Lezen

4

0. Leesbeleid: motiverende leesomgeving

Op deze vragen kun je een antwoord verwachten:

- Hoe maak je van jouw klas een inspirerende leesomgeving?
- Hoe maak van je boekenhoek een fijne leesplek?
- Welke stappen kan je zetten om lezen zichtbaar te maken?
- Hoe kun je je leerlingen en schoolpartners betrekken bij het realiseren van een motiverende leesomgeving?
- Welke leesmaterialen heb je nodig om tot een divers aanbod te komen?

© Simon Bequoye - PRO Lezen

5

0. Leesbeleid: motiverende leesomgeving

- Wat betekent een motiverende leesomgeving voor jou?
- Reageer via de chat.

6

© Simon Bequoye - PRO Lezen

7

© Simon Bequoye - PRO Lezen

8

© Simon Bequoye - PRO Lezen

9

© Simon Bequoye - PRO Lezen

10

11

Inhoud

1. Inleiding: Een motiverende leesomgeving als onderdeel van je leesbeleid
2. **Toegankelijke en zichtbare leesplekken**
3. Leerlingen en ouders betrekken
4. Tijd voor leesmotivatie en leesplezier
5. Een breed en gevarieerd leesaanbod

12

Gezelligheid troef

© Simon Bequoye - PRO Lezen

13

Ruimte en rust

Ruimte en rust in de kleuterklas?

- rust door afschermen
- ruimte: smokkel boeken binnen in andere hoeken

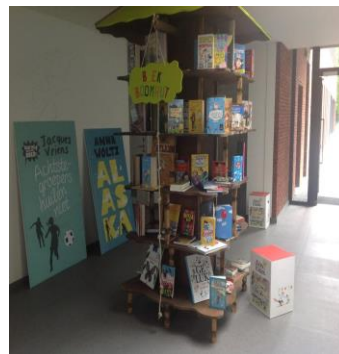

bron: boekenhouder.be

14

Toegankelijk leesmateriaal

15

Leesvoer in de kijker

- Boeken in de kijker
- Boekpromotie (teasers, illustraties, *wat als...*)
- Affiches en foto's
- Boekenhoek, boekentijljestjes,...
- Kleuterklas: foto van kleuter met lievelingsboek
- ...

Denk na over een plek in jouw klas.

Met welke eenvoudige ingrepen zou je die volgende week al kunnen aanpakken?

16

Orde en structuur

17

Orde en structuur

Per thema / genre

Per leeftijd

Alfabetisch

Per leesniveau (!?)

=> Boeken zichtbaar maken, 'wegwijzers' plaatsen in het aanbod, niet stigmatiseren

bron: <https://commons.wikimedia.org>

De 9 Boekenbeesten

18

HOE kies ik een boek?

Spreek het boek me aan?

- Leuke kof?!
- Leuke titel?!
- Zin om het te lezen?!

Ja

Nee

Kan ik het boek lezen?
Ik doe de vijfvingertest.

1 Ik lees een bladzijde uit het boek.
2 Ik tel de moeilijke woorden op mijn vingers.

Ik tel **minder** dan vijf vingers.

Ik tel **meer** dan vijf vingers.
Het boek zal te moeilijk zijn.

Ik probeer het boek te lezen.

Ik kies een ander boek.

Vijfvingertest

K die Keuze

- ✓ Lees een bladzijde uit het boek.
- ✓ Tel alle woorden die moeilijk zijn om te lezen op je vingers.
- ✓ Minder dan vijf vingers? Lezen maar!
- ✓ Meer dan vijf vingers? Kies een ander boek en doe de test nog eens

19

Orde en structuur

In de kleuterklas: secties in de boekenhoek

- prentenboeken - weetjesboeken - kranten, tijdschriften allerhande
- klassiekers die blijven (overleg met kleuters!)
- boeken in het thema (prenten- en weetjesboeken) in the spotlights
- Boeken met focus op letters en woorden (naar aanvankelijk lezen)
- luisteraanbod

© Simon Bequoye - PRO Lezen

20

Lezen in thema

TIP: houd ook plaats vrij voor enkele klassiekers en andere materialen buiten het thema, voor kleuters of leerlingen die minder voeling met het thema hebben.

© Simon Bequoye - PRO Lezen

21

Leerlingen aan zet

22

Inhoud

1. Inleiding: Een motiverende leesomgeving als onderdeel van je leesbeleid
2. Toegankelijke en zichtbare leesplekken
3. **Leerlingen en ouders betrekken**
4. Tijd voor leesmotivatie en leesplezier
5. Een breed en gevarieerd leesaanbod

25

Leerlingen en kleuters betrekken

- Laat leerlingen input geven over de **leesomgeving**.
 - Hoe kunnen we onze boekenhoek of leesplek verbeteren?
 - Waar plaatsen we de leeskast?
 - Waar willen jullie graag lezen?
 -
- Bevraag de **leesvoorkeur** van leerlingen
 - Vragenlijst, gesprekjes, ...
 - Laat leerlingen een wenslijst opstellen met boeken die ze graag zouden lezen.
- Maak de **leesvoorkeur** zichtbaar.
 - Bv. boekenplankje: tips van de leerlingen, tips van de meester/juf, ...

26

Leerlingen en kleuters betrekken

- Vraag aan leerlingen om **leesmateriaal** mee te nemen dat ze graag lezen of met anderen willen delen.
- Geef leerlingen **autonomie en verantwoordelijkheid**:
 - Bij het op orde houden van de klasbibliotheek
 - Bij het wegzetten van boeken in de schoolbib
 - ...
 - Denk eraan: orde houden en zorg dragen voor boeken = een attitude

© Simon Bequoye - PRO Lezen

27

Leerlingen en kleuters betrekken

Leesmonitoring:
interesses en leesgedrag van leerlingen in kaart brengen

- Werk met een leesportfolio
- Voer informele leesgesprekjes
- Laat leerlingen praten over leeservaring
- Observeer en kijk breed
- Start hiermee in de kleuterklas

BASISONDERWIJS

28

Ouders betrekken

- favoriete boeken laten meenemen naar school
- thema's communiceren in functie van leesaanbod
- ouders bevragen over leesvoorkeur en leesgedrag van leerlingen
- ouders uitnodigen voor leesactiviteiten (bv. leesgroepjes, auteurslezing, ...)
- leesmateriaal zichtbaar maken bij oudercontact (favoriete boeken van de klas, favoriete auteurs, ...)
- aandacht voor de thuistalen
- Ouders uitnodigen voor een bibliotheekbezoek
- Ouders uitnodigen voor de werkgroep leesbeleid
- Ouders inzetten bij de uitwerking van leesplekken
- Ouders uitnodigen als (meertalige) voorlezers
- ...

31

Inhoud

1. Inleiding: Een motiverende leesomgeving als onderdeel van je leesbeleid
2. Toegankelijke en zichtbare leesplekken
3. Leerlingen en partners betrekken
4. **Tijd voor leesmotivatie en leesplezier**
5. Een breed en gevarieerd leesaanbod

32

4. Tijd voor leesplezier en leesmotivatie

- Veel voorlezen (ook in de 2de en 3de graad)
- Structureel tijd maken voor lezen
- Praten over boeken - aandacht voor de leeservaring
- Bewustmaken van leesmomenten bij leerlingen
- Lezen als losse activiteit / onderdeel van een activiteit
- Boeken in de kijker - promotie voor leesvoer
- Boeken zichtbaar maken in de klas, ook op je bureau
- De leerkracht als rolmodel
 - Eigen leeservaringen delen
 - Voorkennis oproepen m.b.v. afbeeldingen
 - Stilstaan bij moeilijke woorden
 - ...

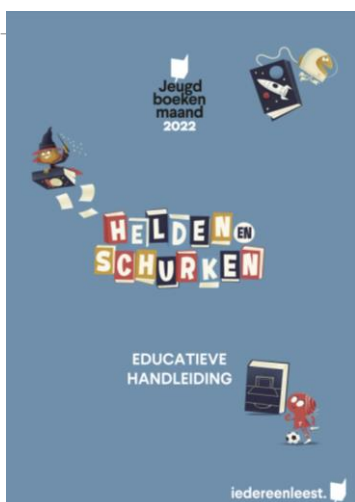
Nieuwe gewoontes aanleren kost tijd!

66 dagen

33

<https://www.jeugdboekenmaand.be/op-school>

2 BOEKPROMOTIE

Je leerlingen warm maken voor boeken is vaak een eerste stap naar leesplezier. Hieronder vind je enkele leuke en simpele manieren om een boekpromotie te doen, overal en voor iedereen.

BOEKENDANS

- Een leuke variatie op de strolendamans.
- Leerlingen geven recitatieën in de klas.
- De leerkracht legt op welke stoel een ander boek.
- Wanneer de muziek stopt, lopen leerlingen vrolijk rond. Wanneer de muziek stopt, moeten ze op de dichtbijzijnde stoel gaan zitten.
- Het vallen geven leerlingen af. Er blijven steeds genoeg stoelen met een boek over voor iedereen. Bedoeling is dat de leerlingen een aantal keer in een ander boek hebben getild en zo een boek lezen dat bij hen past.

BOEKENDATE

- Leerlingen hebben op voorhand een of twee boeken gekozen waar ze enthousiast over zijn. Dit mogen natuurlijk ook strips, fotoalbums, kookboeken of kindertijdschriften zijn.
- Ze gaan nu tegenover elkaar zitten, zoals tijdens een speeddate, en vertellen elkaar over hun favoriete leeservaringen.
- Leerlingen maken onderzussen wat notities en schrijven na enkele minuten door naar iemand anders.
- Op het einde van de boekendate leest iedereen drie boeken waarmee ze wel eens op date willen gaan.

LEZEN, MEER DAN EEN BOEK

De leerlingen die kunnen helpen naar leesplezier en lezen zijn divers. Leerlingen kan je ook inspireren met allerlei soorten van leesmomenten!

- **Auteurslezingen** - een leuk bijvoorbeeld het aanbod naar scholen van www.auteurslezingen.be.
- Er zijn heel wat www.leesplezier.be sommige richten zich tot kinderen.
- Ook ... kunnen helpen bij boekpromotie.
- Bedachtzaam lezen zich gericht voor alle leeftijden.

34

Verschillende tekstsoorten en -types

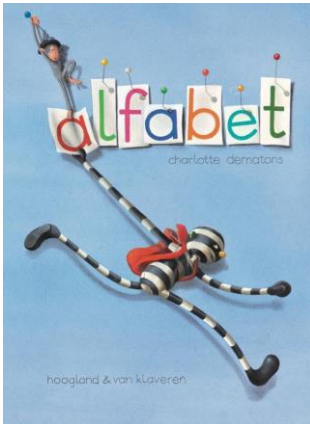
37

Verschillende tekstsoorten en teksttypes

38

Verschillende tekstsoorten en teksttypes

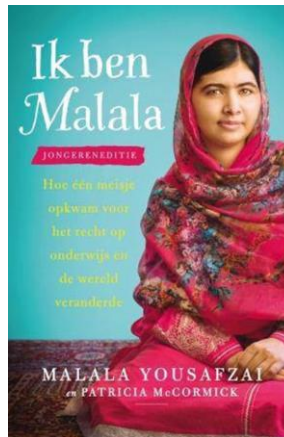

39

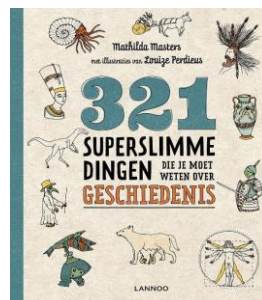
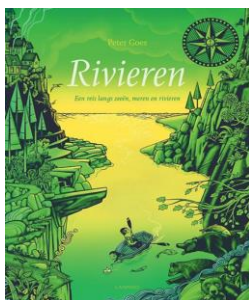
40

Verschillende genres

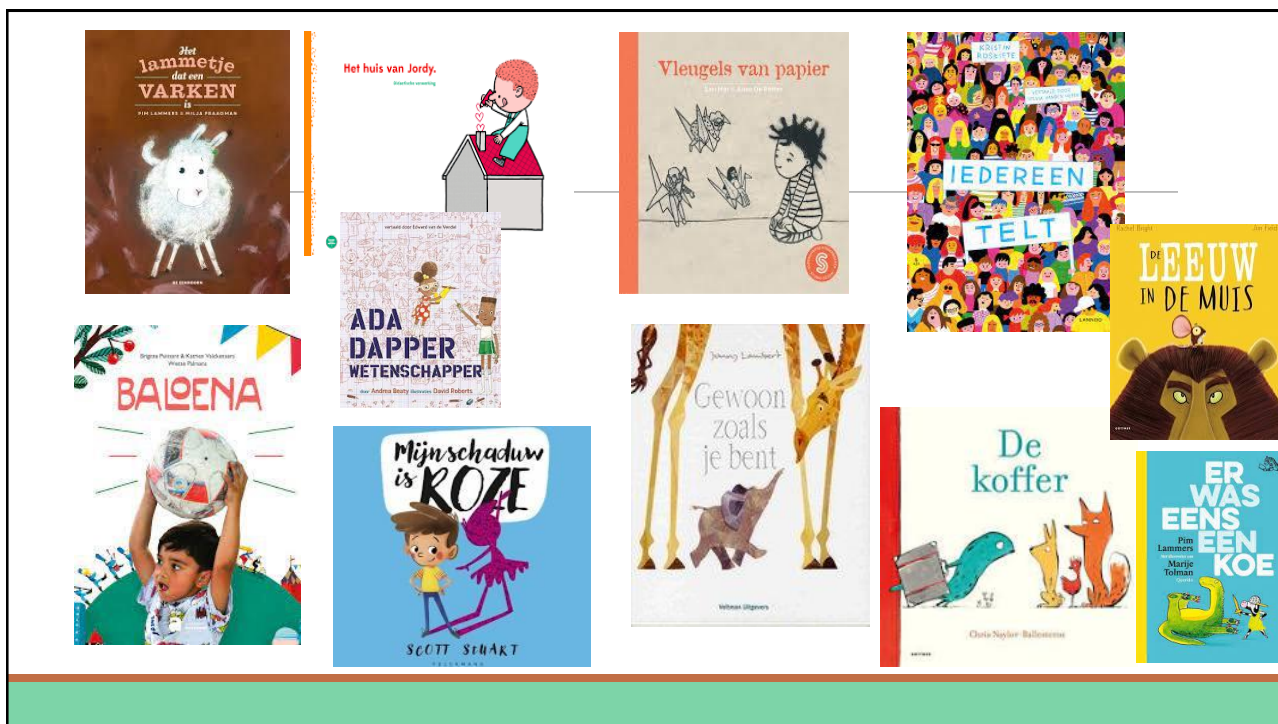

41

Verschillende thema's

42

45

Aandacht voor diversiteit

Diversiteit in een boekenkast:

Benader **'diversiteit'** voldoende breed:

- culturele diversiteit
- genderdiversiteit
- kansarmoede

46

Zowel klassiekers als recent leesmateriaal

47

Zowel klassiekers als recent leesmateriaal

ROALD DAHL Met tekeningen van Quentin Blake
De heksen

MARC DE BEL
Blinker
DE PAKTETS-PIESDEP

de Meisjes

Annetje

Queria

Zeven sprookjes

KLAP ARTIKEL VAN DE WEEK
SAMEN MET ANDEREN

Online nieuwsbericht 122 juni 2021
een publicatie van Uitgeverij Schoolsupport, Sint-Niklaas

Samen tegen racisme

Voetbal is een van de meest populaire sporten. Momenteel doet de Belgische nationale voetbalploeg het goed op het Europees kampioenschap. Lucilla Martinez is de dochter van de trainer van de Rode Duivels, Roberto Martinez. Zij wil meer aandacht voor een groot probleem in het voetbal: racisme.

Romeu Lukaku, een van de ster spelers van de Rode Duivels, weet heel goed wat racisme is. 'Supporters van bepaalde ploegen roepen: "Kanan, vuile neger". Ongelooflijk egotisch. Als kind kregen we heel wat te verduren van ouders langs de zijlijn. Nu krijg ik veel te verduren van volle tribunes in Italië.' Ook Alessandra Missipo, een

zeven, maar ze weet heel goed wat er misloopt in het voetbal. 'Ik wil kinderen bewustmaken van racisme via de media en de scholen. Mijn papa zegt dat als je tegen een bal wil trappen, je moeten het belangrijkst zijn. Niet de kleur van je huid of je kleren. Al weet ik wel dat hij rood het moost vindt...'

48

Aandacht voor leesniveau

49

Aandacht voor digitaal lezen & luisterboeken

50

Leesaanbod screenen

Zitten er spannende of grappige boeken tussen?

Zijn er boeken die leerlingen tonen dat de wereld divers is?

Heb je al aan poëzie gedacht?

Zijn er strips aanwezig?

Heb je gedacht aan prentenboeken?

Zit er voldoende variatie in de boeken qua genre?

Heb je informatieve boeken in de kast?

Zitten er klassiekers bij?

Zit er voldoende variatie in de boeken qua thema?

Heb je ook aan moeilijke lezers gedacht?

Zitten er voorleesbundels tussen?

Zijn er voldoende recente boeken bij?

51

Wat met de boeken die echt van jou zijn?

Werken met stempels/stickers in de inventaris van de school

- Stempel/stickers school: deze boeken zijn van iedereen
- Stempel/stickers/naam leerkracht: deze boeken zijn persoonlijk

Uiteraard zijn er altijd boeken die bijzonder zijn en die je graag dichtbij houdt. Dat kan. Dat mag. Zorg gewoon voor openheid.

52

Inspiratie nodig?

Leeftijd ▾ Soort ▾ Thema ▾ Dikte ▾ Extra ▾

Laat je **INSPIREREN** door onze lijsten

Populair

- [Top 10: 3 tot 7 jaar](#)
- [Top 10: 8 tot 11 jaar](#)
- [Top 10: 12 tot 15 jaar](#)
- [Top 10: 16 tot 18 jaar](#)

[Alle lijsten](#)

Actuele onderwerpen

- [Winter](#)
- [Boeken om bij te griezelen](#)
- [KJV: de boeken van 2020-2021](#)
- [Holebi](#)

Vaak gezocht

- [Powermeisjes](#)
- [De leukste Boekstartboeken](#)
- [Week van het Bos](#)
- [Prentenboeken voor oudere kinderen](#)

53

Inspiratie nodig?

Recensies

- Mappa Libri - <https://mappalibri.be/>
- Pluizer - <https://www.pluizer.be/>
- Pluizuit - <https://pluizuit.be/>
- Jaap Leest - <https://jaapleest.nl/>
- Edward van de Vendel - <https://edwardvandevendelleestips.blogspot.com/>
- Uitgelezen - <https://uitgelezen.be/>
- Lees-wijzer - www.lees-wijzer.be
- Alles wat ik mooi kan vinden - <https://alleswatikmooikanvinden.org/>
- Boekmama.nl - <https://boekmama.nl/>
- Leesbevordering in de klas - www.leesbevorderingindeklas.nl
- De Grote Vriendelijke Podcast - <http://www.degrotevriendelijkepodcast.nl/>

Luisterpunt

- www.ikhaatlezen.be

Kinderboekstagram

- @degelukkigelezer - <https://www.instagram.com/degelukkigelezer/>
 - @inclusievekinderboekenclub - <https://www.instagram.com/inclusievekinderboekenclub/>
 - @deklavaneva - <https://www.instagram.com/deklavaneva/>
 - @annelienvandebib - <https://www.instagram.com/annelienvandebib/>
 - @saarleest - https://www.instagram.com/saar_leest/
 - @actafabulaest_ - https://www.instagram.com/actafabulaest_/
 - @voorlezen - <https://www.instagram.com/voorlezen/>
- ledereen Leest
 Boekenzoeker - <https://www.boekenzoeker.be/>
 Boekentips op <https://www.boekstart.be/>,
<https://voorleesweek.be/>, <https://www.jeugdboekenmaand.be/> en
<https://www.deleesjury.be/>

Kleutergewijs

www.Boekenhouder.be
 Jaantje Verbruggen, Ruth Van Wichelen en Marlies Algoet [Leesaanbod](#) | [Kleutergewijs](#) ([wordpress.com](https://www.wordpress.com))
 4 do's en don'ts van een inclusieve, multiculturele boekenhoek | [Kleutergewijs](#) ([wordpress.com](https://www.wordpress.com))

54

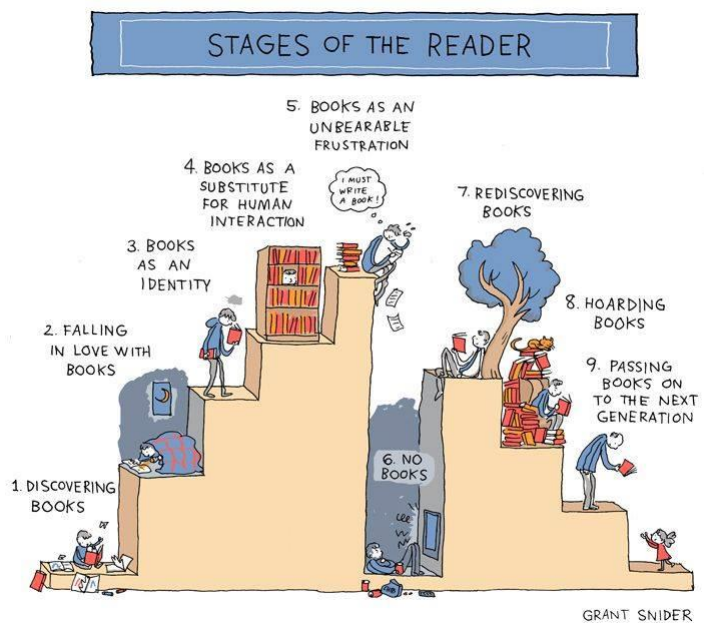
Vragen of opmerkingen?

Jeugdboekenmaand zit erop! | Nieuws | Jeugdboekenmaand

55

We lezen nog lang
en gelukkig ...

56